

BAGGRUNDSVIDEN TIL 2. DECEMBER

Et barn er født i Betlehem

Salmen er Grundtvigs gendigtning af en latinsk krybbesang fra det 14. århundrede kaldet Puer natus in Betlehem. Denne latinske krybbesang tog reformatorerne med i de tidligste lutherske salmebøger, fordi den var kendt blandt folk fra en tysk oversættelse fra 1439. Den første danske oversættelse stammer fra 1553. Salmen var ikke særlig kendt på Grundtvigs tid, men i 1820 gendigtede Grundtvig så salmen, stort set til den, vi kender i dag (på nær en linje).

Grundtvig gav salmen overskriften Jule-Sang for christne Børn. Som motto for salmen satte han et gammelt dansk ordsprog: "Det er godt at være Barn om Julen".

Salmen handler om, hvad der skete i Betlehem, da Jesus blev født, og hvad dette – ifølge Grundtvig – betyder for mennesker. Salmen har da også med sin oprindelse i den latinske krybbesang stærke rødder tilbage til julekrybbetraditionen. Det siges, at Frans af Assisi i julen 1223 opstillede en julekrybbe ude i det fri og holdt juleandagt. Pave Sixtus (1471-84) indførte julekrybben som skik i Rom. Op gennem middelalderen udviklede dette sig til en meget populær tradition, der også inkluderede sang og drama, sådan som vi kender det fra julekrybbespil i dag.

Ordforklaring

Strofe 1: Et barn er født – er en henvisning til Es 9,5.

Halleluja – er hebraisk og betyder "Jahve (Gud Herren)".

Strofe 2: I løn – i det skjulte.

Strofe 4: Østens vise – er Grundtvigs udtryk for kongerne fra Saba.

Guld, røgelse og myrra – disse gaver er symbolske og henviser henholdsvis til kongeværdighed, til guddommelighed og til én, der skulle dø.

Skær – ægte, fin.

Strofe 5: Forvunden – handler ikke om, at noget er forsvundet eller overstået, men om, at noget er overvunden.

DEN 2. DECEMBER

Læs dagens kapitel.

Sæt klistermærket for dagen op på plakaten og personerne: Dina (læreren), Caroline (Eriks mor) og Birgitte (Annas mor).

Løs gåden på spilledåsen med hjælp fra salmen *Et barn er født i Betlehem*

I dagens afsnit vil Erik gerne løse gåden på spilledåsen. Med Annas mors hjælp, finder Anna og Erik ud af, at de skal bruge spilledåsens mærkelige udgave af "Et barn er født i Betlehem" for at løse gåden. Nogle af tonerne er forkerte, og der hvor de forkerte toner lyder, skal de finde ordene, som skal bruges i gåden.

Eleverne skal nu prøve, om de kan løse gåden.

- Start med at synge salmen igennem med den rigtige melodi (tekst på kopiark 3). I kan finde melodien på kvist-spilledasen.dk
- Læs gåden som Erik kan se på spilledåsen (kopiark 4)
- Lyt til lydfilen med spilledåsens mærkelige melodi. Tag et vers ad gangen. De findes på kvist-spilledasen.dk. Hvor er tonerne forkerte? Hvilket ord bliver sunget det sted? I kan evt. bruge kopiark 5 som hjælp. Her står teksten med tomme pladser, der hvor tonerne er skæve. Denne tekst kan sammenlignes med den oprindelige tekst (kopiark 3).
- Sæt ordene med de forkerte toner ind i selve gåden (kopiark 4).

Lav opgaven fælles eller i grupper alt efter elevernes niveau.

Julesange og julesalmer

Lav en brainstorm over de julesange og -salmer som eleverne kender. Det kan gøres fælles eller to og to. Det er ikke så vigtigt, om det er en julesalme eller en julesang, I skal blot lave en lang liste. Listen skal bruges senere d. 10. december, så I skal gemme den. Hvis I har brug for inspiration, kan I se på kopiark 6 med julesange og julesalmer.

